

**REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA
W GDAŃSKU**

Regionalna Izba Obrachunkowa
W GDAŃSKU

Wysłano, dnia 21. 08. 2020
Lp 50300
e-P

RP.0441/84/36/1/2020

Gdańsk, dnia 21 sierpnia 2020 r.

**Pani
Iwona Gierke
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Potęgowie
ul. Szkolna 2
76-230 Potęgowo**

Rozmowa Poni Kierownik,

w odpowiedzi na wniosek z dnia 30 lipca 2020 r., doręczony do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku w dniu 6 sierpnia 2020 r., w którym zwróciła się Pani o zajęcie stanowiska w sprawie realizacji i finansowania zadania własnego gminy w zakresie prowadzenia żywienia dzieci w szkołach, w kontekście przedstawionego tam stanu faktycznego, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

We wstępie wskazać należy, że zasady udzielania wyjaśnień przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Gdańsku w ww. trybie określone zostały w komunikacie zamieszczonym na stronie <http://www.gdansk.rio.gov.pl/> (w zakładce: Działalność Izby >> Wyjaśnienia w sprawach stosowania przepisów o finansach publicznych >> Informacje ogólne). Wniosek w sprawie udzielenia wyjaśnień winien zawierać opis stanu faktycznego oraz stanu prawnego, na tle których zrodziły się wątpliwości, proponowanego rozwiązania sprawy, ze wskazaniem podstawy prawnej takiego rozwiązania, zaopiniowanego przez obsługę prawną jednostki oraz jasnego wskazania zaistniałych wątpliwości. Wniosek nie może także dotyczyć prośby o wskazanie sposobu rozwiązania konkretnej i indywidualnej sprawy.

Odnosząc się do treści ww. wniosku z przykrością stwierdzam, że nie spełnia on ww. wymogów, jakie zostały przewidziane dla wniosków o udzielenie wyjaśnień w sprawie stosowania przepisów o finansach publicznych, albowiem nie został zaopiniowany przez obsługę prawną jednostki.

Ustosunkowując się jednak jedynie ogólnie do wskazanej w Pani piśmie problematyki, pragnę zwrócić uwagę na następujące okoliczności faktyczne oraz aspekty prawne.

Ze stanu faktycznego przedstawionego we wniosku z dnia 30 lipca 2020 r. wynika, że Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, w ramach realizacji programu rządowego wprowadzonego uchwałą Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023 (MP z 2018 r. poz. 1007), zamierza przeprowadzić postępowanie w sprawie udzielenia zamówienia publicznego celem wyłonienia wykonawcy, który będzie świadczyć usługi wyżywienia dla uczniów, o których mowa w rozdziale III pkt 1 ppkt 1 Załącznika do ww. uchwały, tj. dla uczniów którzy spełniają

warunki otrzymania pomocy określone w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o *pomocy społecznej* (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.), a także spełniających kryterium dochodowe w wysokości 150% kryterium, o którym mowa w art. 8 tej ustawy. Zgodnie z założeniami ww. programu ze środków przekazanych gminom z tego programu udziela się wsparcia w szczególności: dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub szkoły ponadgimnazjalnej – w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń albo dziecko nie spełnia wymagań, o których mowa powyżej, a wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola informuje ośrodek pomocy społecznej, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania ucznia lub dziecka, o potrzebie udzielenia pomocy w formie posiłku (rozdział III pkt 1 ppkt 2 Załącznika do ww. uchwały).

W ramach ww. postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w charakterze zamawiającego występuje Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, który zgodnie art. 91 ustawy z dnia 24 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 1843 z późn. zm.), dokonuje wyboru najkorzystniejszej oferty na podstawie kryteriów oceny ofert określonych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Nadto wskazać należy, że w myśl ustawy - *Prawo zamówień publicznych*, zamawiający jest odpowiedzialny nie tylko za przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w tym za dokonanie wyboru wykonawcy, ale jest także stroną umowy zawartej z zewnętrznym podmiotem, w której winny zostać określone szczegółowo obowiązki obu stron umowy, w tym między innymi obowiązek zapłaty ustalonego w umowie wynagrodzenia. Realizacja umowy z podmiotem wyłoniętym w ramach ww. postępowania finansowana jest ze środków pochodzących z ww. programu przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który opłaca faktury, jako wydatki ponoszone w ramach obowiązującego w tej jednostce planu finansowego. Natomiast wyżywienie dla osób spełniających określone w niniejszej uchwale kryteria jest bezpłatne, tj. wskazani uczniowie nie ponoszą kosztów związanych z zapewnieniem im wyżywienia.

Z wyżej powołanych względów, zdaniem tut. Izby, odróżnić należy zatem obowiązki związane z realizacją ww. programu rządowego od ciążącego na szkole obowiązku zapewnienia żywienia w publicznych szkołach, który jest zadaniem towarzyszącym działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej, zapisanym obecnie w art. 106 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe* (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 910). Z przepisów art. 106 ust. 2 i 3 ww. ustawy wynika bowiem, iż korzystanie z posiłków w stołówce jest **odpłatne**, zaś warunki korzystania ze stołówki szkolnej, w tym **wysokość opłat za posiłki, ustala dyrektor szkoły w porozumieniu z organem prowadzącym szkołę**.

Tym samym wyżywienie dzieci w ramach realizacji programu *Posiłek w szkole i w domu*, tj. na podstawie umowy zawartej pomiędzy gminnym ośrodkiem pomocy społecznej a podmiotem zewnętrznym, nie może odbywać się na takich samych zasadach, jak wyżywienie uczniów stanowiące realizację obowiązku wynikającego z ww. art. 106 ustawy – *Prawo oświatowe*. Zdaniem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku usługi wyżywienia na rzecz dzieci nieobjętych ww. programem, powinny być świadczone na podstawie odrębnej umowy, z czym wiązać się będzie istniejący po stronie szkoły obowiązek odprowadzania zebranych opłat za posiłki na rachunek bankowy szkoły - bieżący lub wyodrębniony rachunek dochodów i wydatków nimi finansowanych, a w konsekwencji - konieczność objęcia ich planowaniem finansowym, ewidencją księgową i sprawozdawczością.

Niezależnie od powyższego, tut. Izba zwraca uwagę, że cena za posiłek ustalona w oparciu o umowę zawartą z gminnym ośrodkiem pomocy społecznej w ramach realizacji rządowego programu może się różnić w stosunku do ceny za posiłek ustalonej na podstawie umowy zawartej przez dyrektora szkoły (legitymującego się stosownym pełnomocnictwem) z wykonawcą. W tym ostatnim przypadku cena za posiłek powinna być bowiem ustalona z uwzględnieniem przepisu art. 106 ust. 4 ustawy – *Prawo oświatowe*, zgodnie z którym *do opłat wnoszonych za korzystanie przez uczniów z posiłku w stołówce szkolnej, o których mowa w ust. 3, nie wlicza się wynagrodzeń pracowników i składek naliczanych od tych wynagrodzeń oraz kosztów utrzymania stołówek*.

Odnosząc się do twierdzeń powołanych w niniejszym wniosku w zakresie braku funkcjonowania we wskazanych placówkach oświatowych stołówki, tut. Izba jedynie uzupełniając podaje, że pojęcie „stołówka” nie zostało ustawowo zdefiniowane. Zasady wykładni nakazują w takim przypadku odniesienie się do językowego znaczenia tego zwrotu. Według słownika języka polskiego stołówka to „zakład żywienia zbiorowego przy instytucji”, „jadalnia”, „sala jadalna takiego zakładu”. Natomiast jako synonimy zwrotu „stołówka” wymieniane są: jadalnia, mesa, pokój jadalny, refektarz, sala jadalna. Zaznaczenia przy tym wymaga, że brak jest podstaw do przyjęcia, iż pojęcie stołówki jest związane z koniecznością posiadania kuchni, w której przygotowywane są posiłki podawane w stołówce. Dowodzi temu chociażby przepis art. 72 ust. 2 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 1252 z późn. zm.), zgodnie z którym zakład żywienia zbiorowego typu zamkniętego, w przypadku wprowadzania do obrotu gotowych potraw pochodzących z innych zakładów, przechowuje próbki poszczególnych potraw otrzymanych wraz z dostawą partii każdej potrawy o krótkim okresie przydatności do spożycia z zakładu, w którym zostały wyprodukowane. Biorąc powyższe pod uwagę przyjąć należy, że żadne z powyżej powołanych znaczeń pojęcia „stołówka” nie jest związane z kuchnią. Tym samym przyjąć należy, że – wbrew twierdzeniom przywołanym w niniejszym wniosku – bez znaczenia pozostaje, że wskazane szkoły nie są wyposażone w stołówkę.

Jednocześnie pragnę podkreślić, że jest to jedynie stanowisko Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku, która nie posiada uprawnień do dokonywania powszechnie obowiązującej wykładni przepisów prawa.

Ponadto proszę o stosowanie się w przyszłości do wymogów, jakie stawiane są wnioskowi o udzielenie wyjaśnień w zakresie stosowania przepisów o finansach publicznych.

Z pozdrowieniami

PREZES
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w GDAŃSKU
Luiza Budner-Wanicka

Do wiadomości:

- 1) członkowie Kolegium w/m.
- 2) Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej w/m.
- 3) Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń w/m.

Publikacja:

Biuletyn Informacji Publicznej Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku.